

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 16. novembra 1935.

Štev. 118.

Plačevanje davkov daje tudi pravice

Noben pameten gospodar se ne bo upiral plačevanju davkov, če so ti primerni njegovi davčni moči in če služijo svojim pravi namenu. Vsak davkoplačevalec pač ve, da mora imeti država svoje dohodke, če hoče v zadovoljivi meri opravljati svoje funkcije. Med osnovne funkcije države pa spada tudi njena dolžnost, da štiti existenco slehernega državljana, zlasti pa onega, ki izpolnjuje svoje dolžnosti do države. Med davkoplačevalcem in državo je nekaka tiha pogodba, da bo dal davkoplačevalec državi to, kar potrebuje ona, država pa davkoplačevalcu to, kar je njemu neobhodno potrebno za njegovo gospodarsko existenco. Plačevanje davkov daje davkoplačevalcu pravice, ki jih mora država vedno spoštovati ali pa izgubi plačevanje davkov za davkoplačevalca vsak smisel.

Ena teh glavnih osnovnih pravic je zlasti absolutna davčna enakopravnost. Na vsem državnem ozemlju se morajo plačevati absolutno enaki državni davki, na vsem državnem ozemlju pa mora vladati tudi absolutno enaka davčna praksa. Če se na primer v Ljubljani s skrajno natančnostjo pobirajo razne takse, potem se morajo z isto natančnostjo pobirati tudi po vsej državi. To je tudi edino logično, ker ni n. pr. taksa na račune predpisana samo za Slovenijo, temveč za vso državo. Zalibog pa moramo konstatirati, da se tako ne postopa in da so n. pr. v Beogradu samo slišali, da obstoji ta taksa, dočim hodijo pri nas kontrolni organi iz trgovine v trgovino. To je nad vse škodljiva kršitev načela državne enakopravnosti, ki se že v interesu davčne morale nikakor ne bi smela dopustiti.

Strogo izvajanje načela absolutne davčne enakopravnosti pa ne zahteva davkoplačevalec zaradi kakšne kaprice, temveč ker je to pogoj njegovega gospodarskega obstoja. Če plačuje njegov poslovni konkurent manjše davke, če uživa ugodnosti še pri prevoznini na železnicah in če ima še druge ugodnosti, potem je jasno, da ne more noben podjetnik s tako privilegiranim podjetjem konkurirati. Mora propasti ali pa ustaviti obrat.

Zal moramo ugotoviti, da se danes vse to ne spoštuje. Privilegiji, ki se dajejo združnim in konzumnim trgovinam, pomenijo grobo kršitev davčne enakopravnosti. S temi privilegiji je zadet davkoplačevalec v svoji osnovni pravici. Ta kršitev je tem bolj nezasišana, ker mora od privilegijev zadeti davkoplačevalec še dati denar, ki omogočuje te privilegije. Moramo zato reči, da je potrebno že močno pomanjkanje čuta odgovornosti, če si kdo upa zagovarjati te privilegije.

Prav tako je nezasišana, če se z javnimi sredstvi financirajo državna podjetja zato, da bi laže konkurirala z zasebnimi. Zasebna naj torej plačujejo davek zato, da se bodo z njim uničevala? V resnici, bolj pravično bi bilo, če bi se dotična zasebna podjetja, ki so nekaterim gospodom tako zelo na poti, kar enostavno prepovedala, kakor pa da se z neljalno konkurenco, ki je vrhu vsega po zakonu še prepovedana, polagoma uničujejo.

Pod isto poglavje spadajo tudi neenakosti pri državnih dobavah. Ni človeka v Sloveniji, ki bi ga bilo mogoče prepričati, da je gospodarsko pravilno in dobro, če se mora v Sloveniji mesto domačega premoga uporabljati premog, ki je prišel iz več sto kilometrov oddaljenih premogovnikov. Ni pa tudi človeka v Sloveniji, ki ne bi videl v tem postopanju krivice. Gospodarski in državni interesi govore proti takšnemu postopanju, in vendar je mogoče. Komu v korist?

Država ima pravico in v odločilnih trenutkih celo dolžnost, da zahteva od državljana tudi najvišje žrtve. Zato pa ima tudi

dolžnost, da vedno štiti osnovne pravice državljana, med katerimi je davčna enakopravnost pač glavna in najbolj evidentna.

Naši gospodarski odnošaji s Španijo

V sredo je bila v Zagrebu v prostorih zagrebške trgovsko-industrijske zbornice konferenca zastopnikov naših gospodarskih organizacij z novim našim poslanikom in opolnomočenim ministrom v Madridu, gospodom Pelivanovičem. Za ljubljansko zbornico in za sekcijo lesnih trgovcev pri Zvezi trg. združenj pa se je udeležil konference predsednik sekcije g. Škrbec.

Konferenco je otvoril komisar zagrebške zbornice g. Uzorinae, ki je izrazil zadovoljstvo vseh gospodarskih krogov, da je bil vendar že enkrat imenovan naš poslanik v Španiji, in zlasti, da je bil imenovan g. Pelivanovič, ki je vsem našim gospodarskim krogom dobro znan po svojem delu v konzularnem oddelku zunanje ministrstva ter po svojih prizadevanjih za ustanovitev gospodarske Male Antante.

Za pozdrav se je zahvalil novi poslanik, ki je dejal, da se ni imenoval že preje poslanik v Madridu le iz finančnih razlogov, da pa se je izkazalo, da je trpela naša država zaradi pomanjkanja lastnega zastopnika v Španiji mnogo večjo gospodarsko škodo, kakor pa je prihranila na denarju z neimenovanjem poslanika. Posebne važnosti pa je za Jugoslavijo španski trg sedaj, ko se začnejo izvajati sankcije proti Italiji. S svoje strani bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se vse ovire v trgovinskih odnošajih s Španijo odpravijo.

Nato so posamezni zastopniki gospodarskih organizacij navedli težave, ki ovirajo našo trgovino s Španijo. V imenu lesnih trgovcev in industrialcev na Sušaku je opozoril g. Ružička, na važnost španskega trga za naš les ter izročil g. poslaniku obširno spomenico sušaskih lesnih trgovcev in industrialcev. Tajnik Zveze industrialcev in trgovcev z gozdnimi proizvodi gospod Mautner je opozoril, da je težišče vsega vprašanja v kontingentiranju uvoza in v ureditvi plačilnega sistema s Španijo. Direktor Šipada g. Žica je bil mnenja, da bi bilo treba zagotoviti preferencial za uvoz španskih predmetov. Nadalje bi bilo treba organizirati poročevalsko službo o španskih trgih.

Za slovenske lesne trgovce je govoril g. Škrbec, ki je podal kratek historiat naših odnošajev s Španijo. Trgovinski stiki med Slovenijo in Španijo so bili pred vojno živahni, in sicer deloma direktno s Španijo, deloma pa indirektno preko Trsta in Sušaka. Tudi po vojni so bili nekaj časa ti stiki še dobri, pozneje pa so se vedno bolj slabšali. Skoraj čisto prenehali pa so, ko je bivši finančni minister Gjorgjevič proglasil zaporo nad španskimi terjatvami, čeprav so bile naše terjatve proti Španiji neprimerno večje. Španska vlada je zato z lahkoto odgovorila z blokiranjem naših terjatev. Pomanjkanje lastnega di-

plomatskega zastopstva v Španiji je nadalje silno škodovalo našim trgovskim stikom s Španijo. Deloma pa je nazadoval naš izvoz v Španijo tudi zato, ker smo iz Italije bližja in ker je bilo njeno blago cenejše. Če nastopijo sankcije, bo najbolj udarjena Slovenija, ker ima primeroma le malo velikih tvrdk in ker so tudi te, kolikor jih sploh je, od dolge krize zelo izčrpane. Da bi mogli izvažati v Španijo, je treba zato predvsem povečati uvoz iz Španije. Mogli bi uvažati riž, kolofonijo, predivo in južno sadje. Treba pa je tudi znižati danes mnogo previsoke prevozne stroške v Španijo. Španski trgovci zahtevajo, da se jim dostavlja blago cif Barcelona, sami pa so pripravljani dostavljati blago franko jugoslovanska postaja.

Direktor Axelrad je opozoril, da je uvoz riža iz Španije težaven, ker ni vprašanje premij za izvoz riža urejeno v Španiji tako dobro ko v Italiji. Za uvoznike pa je zaradi nestabilnosti tečaja pezete tudi težaven kalkil. Zastopnik Saveza denarnih zavodov Marković je opozoril na plačilne težave s Španijo, ko je treba čakati na plačila 3 do 4 mesece. Predsednik banjaluške zbornice Zuranč je pripomnil, da treba gledati na to, da izvažamo v Španijo tudi druge predmete in ne samo les. Direktor špansko-jugoslovanskega društva priporoča, da odide v decembru posebna jugoslovanska trgovska delegacija v Španijo, ker se v decembru v Španiji razdeljujejo uvozni kontingenti.

Gen. tajnik zagrebške zbornice dr. Cuvaj je analiziral naše dosedanje trgovinske odnošaje s Španijo in naglašal potrebo, da se ti poglobi. Napravilo pa se je mnogo napak in teh ni kriva le država, temveč tudi posamezniki. Zlasti je škodovalo delo raznih uvoznih in izvoznih družb, ki so bile nesolidne, ker so jih vodili za izvozno trgovino nesposobni ljudje. Španska razstava na zagrebškem velesejmu, ki so jo priredili Španci z ogromnimi stroški, ni imela pravega uspeha, ker na eni strani niso bili razstavljeni predmeti, za katere bi se naše gospodarstvo moglo interesirati, na drugi strani pa so bili razstavljeni predmeti, za katere ne morejo imeti naši krogi nobenega zanimanja. Potrebno je, da naše gospodarstvo seznanj španske interese z dejansko možnostjo plasmana njihovih proizvodov na naših trgih. Zato bi bilo potrebno, da bi tudi mi priredili v Španiji razstavo naših proizvodov.

Kot zadnji je govoril poslanik Pelivanovič, ki je koncem svojega govora opozoril na to, da se začno v kratkem s Španijo trgovska pogajanja. Ni pa izključeno, da bo sklenjena s Španijo samo provizorična pogodba na podlagi sklepa koordinacijskega odbora za sankcije.

Za interese ljubljanskega trgovstva

Interpelacija obč. svetnika Karla Sossa

Na zadnji seji obč. sveta je vložil obč. svet. Karl Soss na župana tri interpelacije, ki jih celotno podpira vse ljubljansko trgovstvo.

V prvi interpelaciji zahteva obč. svet. Soss, da se že izvede sklep občinskega sveta glede uspešnejšega

pobijanja nedovoljenega krošnjarstva.

Obč. svet je sklenil, da se določita iz vrst mestnih uslužbencev še dva nameščena s specialno nalogo, da pomagata Združenju trgovcev pri pobijanju nedovoljenega krošnjarstva. Ta sklep pa se še ni v celoti izvedel.

Druge interpelacije se tiče pretirano visokih mestnih trošarin in uvoznin

ter se glasi:

Na zadnji proračunski seji obč. sveta je bilo sklenjeno, da se bodo med letom omilile trdote mestne uvoznine in trošarine.

Kljub temu, da se je izkazalo, da so te uvoznine in trošarine mnogo previsoke ter da občutno škodujejo mnogim ljubljanskim podjetjem, ki so zaradi teh pretirano visokih davščin izgubila konkurenčno sposobnost z neljubljanskimi podjetji, se še niso znižale, in to kljub temu, da se je na številnih konferencah zastopnikov mestnega dohodarstvenega urada in trgovcev ugotovilo, da so uvoznine in trošarine previsoke.

Zato si dovoljujem vprašati g. predsednika mestne občine, kaj misli ukreniti, da se izvede preje omenjeni sklep pro-

računske seje ter v smislu ugotovitev prej navedenih konferenc znižajo mestne uvoznine in trošarine ter s tem obvaruje ljubljanska trgovina škode?

V tretji interpelaciji pa je zahteval obč. svet izvedbo sklepa proračunske seje o ukinitvi za občino pasivne prodajalnice električnih predmetov na Mestnem trgu.

Končno bodi omenjeno, da je na zadnji obč. seji nastopil obč. svet. Karl Soss tudi odločno proti temu, da se naprtijo vsa bremena za sanacijo ljubljanskega tramvaja ravno mestni občini, ne pa v enakem razmerju tudi manjšinskemu delničarju tvrdki Siemens & Halske, ki je imela že samo pri dobavah za tramvaj dovolj lepe dobičke. Zahteval je zato, da se obč. svetu predloženi načrt vrne odseku, da izdelava nov načrt, ki bo v skladu s finančno zmožnostjo mestne občine ter obvaroval ljubljanske davkoplačevalce pred pretežkimi bremenami.

Ta predlog pa je bil odklonjen in je bil sprejet sanacijski načrt, kakor ga je predlagal odsek.

Jugoslavija začne izvajati sankcije

Ministrski svet je prepovedal z 18. novembrom vsak uvoz blaga iz Italije. Izjema velja le za zlato in srebro, knjige, časopise in muzikalije ter za vse drugo blago, ki je bilo do 19. oktobra plačano in je na potu.

Izvoz v Italijo je prost in izvažati se ne smejo le: vprežna živina, boksit, železna ruda in staro železo. Ta izjema pa je precej problematične vrednosti, ker bo najbrže Italija prepovedala vsak uvoz iz držav, ki izvajajo sankcije.

Obenem je suspendiran klirinški promet z Italijo.

Bolniško zavarovanje trgovcev

Akcija za ustanovitev prostovoljnega bolniškega društva trgovcev ugodno napreduje ter je tudi že podalo toliko trgovcev svoj načelni pristanek za ustanovitev tega društva, da je mogoče pripravljala dela nadaljevati.

Da bodo ta dela ugodno napredovala, pa je potrebno, da se interese zedinijo tudi glede načina, kako izvesti zavarovanje. V ta namen sklicuje socialni odsek Združenja trgovcev v Ljubljani prijateljski sestanek trgovcev, ki bo v ponedeljek, dne 18. t. m. ob 8. zvečer v »Trgovskem domu«.

Trgovci, ki hočete, da se izvede socialno zavarovanje trgovcev, udeležite se tega sestanka, da se v prijateljskem dogovoru določijo temelji tega zavarovanja!

Demonstracije mariborskih čevljarjev proti Bat'i

V sredo popoldne so priredili mariborski čevljarji pri Gambriinu velik protestni shod proti tujim veleindustrijam, ki ograjajo njih obstoj. Protestni shod je otvoril preds. združenja čevljarjskih mojstrov g. Krajcer, ki je pozdravil številne zastopnike raznih gospodarskih in obrtniških organizacij. Posebno toplo je pozdravil zastopnika Zbornice za TOI, konzulenta Zagarja, predsednika mariborskega okrožnega odbora obrtniških združenj Bureša, predsednika krojaške zadruge Zetterja in predsednika kovinarske organizacije Kumereca. Nato so številni govorniki poročali o težkem, že skoraj brezupnem položaju čevljarjskih mojstrov in pomočnikov, ki zaradi konkurence Bafe in podobnih velepodjetij izgubljajo svojo existenco. Izvajanja vseh govornikov so bila sprejeta z glasnim odobravanjem. Po shodu so priredili udeleženci shoda demonstrativni obhod po mestu ter vzklikali proti »Bafi« in »Tivarju«.

Kako dolgo bodo ostale še neupoštevane upravičene zahteve čevljarjev? Kako dolgo se bo še trpelo, da zaradi tujih industrij propadajo domači obrtniki?

Obrtniki in kmečka zaščita

Poročilo predsednika obrtnega odseka Josipa Rebeka na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI

Obrtni odsek je na svoji večerajšnji seji razpravljaj o položaju, ki ga je ustvarila za naše gospodarstvo, zlasti pa za naše obrtništvo uredba o zaščiti kmetov. V zvezi s tem je tekla tudi razprava o težkih razmerah, v katere je zašlo naše gospodarstvo zbog enostranske zaščite denarnih zavodov.

Obrtništvo ugotavlja pred vsem, da popolnoma uvideva potrebo sanacije našega kmetijskega in denarnega gospodarstva. Smatra pa za potrebno istočasno ugotovitev, da je v vidu splošnih gospodarskih interesov in ozdravljenja naših gospodarskih razmer ponovno stavilo svoje dobro premissijene in na tehtnih argumentih sloneče predloge o načinu, kako naj bi se izvedla ta akcija, da na eni strani doseže svoj namen, ne da bi na drugi strani trpelo splošno gospodarstvo ali celo zašlo v še kritičnejši položaj. Po objektivni presoji ukrepov in uredb, ki so izšle v cilju sanacije našega denarnega in kmetijskega gospodarstva in na podlagi posledic njihovih ukrepov, pa mora obrtništvo ugotoviti, da se niti niso zadostno upoštevali predlogi in opozoritve gospodarskih krogov, niti niso ti ukrepi dosegli to, kar se je nameravalo. Nasprotno! Ugotoviti moramo, da kmečka zaščita v dosedanjih svojih oblikah ni prinesla nikake realne rešitve vprašanja razdolitve kmeta, da se je nasprotno zlorabljala na vseh koncih in krajih, da se je kmetov položaj poslabšal, ker je povzročila med kmetijskimi interesenti veliko demoralizacijo in izgubo vsake kreditne sposobnosti. Da dobi nujno potrebna sredstva za svoje kmetijsko gospodarstvo, je kmet prisiljen dati svoje pridelke na trg za vsako ceno, kar je položaj kmeta še bolj poslabšalo, ker se tudi niso zboljšale razmere v naši zunanji trgovini s poljedelskimi pridelki.

Ugotoviti moramo nadalje, da je zaščita denarnih zavodov, ki naj bi bila rešila naše denarno prometno gospodarstvo, dejansko izzvala položaj, v katerem vidimo popolno nelikvidnost in blokiranje denarnih sredstev, skoro popolno ukinitje vsakega kreditnega prometa ter zamrznjenje vloženih kapitalov.

Da ilustriramo na konkretnih vzgledih v kakšnem položaju se najaja naše gospodarstvo, zlasti naše obrtništvo, naj navedemo samo nekaj konkretnih primerov.

Solidno obrtno podjetje, čegar premoženje je predstavljalo najmanj poldrugi milijon Din, je prišlo zbog poslovne stagnacije v stisko, da krije svoje obveznosti za dolg, ki je znašal komaj polovico vrednosti tega premoženja. Ker ni moglo dobiti kljub dobremu kritju niti podaljšanja

plačilnega roka, niti sredstev drugod, je denarni zavod pritisnil na eksekutivno realizacijo in vse premoženje s premičnimi vred je bilo prodano za ca. 400.000 Din, to je komaj za četrtino svoje prave vrednosti.

Drug primer: Obrtnik, lastnik posestva, ki je bilo vredno 360.000 dinarjev in ki je bilo obremenjeno samo z 80.000 Din, je zaostal na plačilu zapadlih 10% obresti z zneskom 14.000 Din. Radi tožbe in nato sledeče dražbe za ta malenkosten znesek po zaščitenem denarnem zavodu, je bilo posestvo prodano brez nadaljnega za 124 tisoč dinarjev, to je komaj za eno tretjino svoje vrednosti.

Tretji primer: Obrtnik, ki je imel svoje 50.000 Din vredno posestvo obremenjeno radi nabave strojev z 8.000 Din na hipoteko, je prišel zbog slabe zaposlitve v stisko, da ni mogel zadostiti svoji obveznosti za plačilo 9% obresti. Zamudil je štiri obroke v znesku 600 Din. Na tožbo in sledečo prisilno dražbo je bilo prodano posestvo za barih 30.000 Din. Bil je ob svoj dom in ob vsa sredstva, ki si jih je po dolgih letih prislužil s trdim delom.

V nekem nadaljnjem primeru je bilo posestvo, vredno poldrugi milijon dinarjev, iz sličnih razlogov prodano na dražbi za okroglo 180.000 Din.

Navedli bi lahko še mnogo podobnih primerov. Toda že ti konkretni vzgledi zadostno ilustrirajo vso obupnost položaja.

Otvorja se nam pa še novo težko vprašanje, kakšen izhod si predstavljajo odločilni činitelji, ki so odgovorni za uvodoma omenjene ukrepe in uredbe ter njihove posledice, iz položaja, v katerega prihajajo denarni in njim slični zavodi, ker so kreditirali denar na hipoteke s 50% kritjem takratne vrednosti, pa te hipoteke predstavljajo danes komaj še polovico takratne vrednosti, a obstoja poleg tega še nevarnost, da izpade morebitna prisilna prodaja tako, kakor smo pokazali na prej navedenih primerih?

Obrtni odsek je premotiral ves ta obupni položaj v zvezi z vprašanjem kmečke zaščite in zaščite denarnih zavodov, zlasti v zvezi s položajem, ki vsled tega nujno nastaja tudi za obrtnika. Došel je do zaključka, da je njegova dolžnost, da v skrajni sili pred zborničnim svetom opozori odločujoče činitelje na vsa ta dejstva in da v interesu rešitve obrtništva pa tudi vsega našega gospodarstva nujno zahteva, da se nehajo eksperimenti, ki so se dosedaj delali in da se vsi ti problemi končno vendar tretirajo in rešijo na način, kakor so to ponovno in s tehtnimi argumenti predlagale naše gospodarske korporacije.

Vprašanje „novih starinarov“

V Mariboru se v zadnjem času množe primeri, da prosijo starinarji naknadno še za obrtne liste za prodajo mešanega blaga brez kolonijal in specerije, odnosno brez živil ter prodajajo potem novo tekstilno blago ob enem s starimi stvarmi v istem ali samo navidezno pregrajenem lokalu. Vsi ti prosilci se sklicujejo na en sam primer, ko je banska uprava kljub odklonilnemu stališču mestne občine dovolila lastnici neke starinarne ustanovitev takozvane »nove starinarne«, kar sedaj tudi drugi starinarji posnemajo. Ta nova podjetja gotovo ne ustrezajo paragrafu 89. obrt. zakona, ker prodajanje starega blaga, ki ga je treba po določilih navedenega zakona za prodajo šele razkužiti — in pa novega tekstilnega blaga — nikakor ni združljivo. Vrhu tega po so tudi redni trgovini zelo škodljiva. Dnevno čitamo v inseratnem delu našega časopisja oglase »novih starinarov«, ki ponujajo poleg starih stvari tudi novo tekstilno blago. Dejstvo je, da so take »nove starinarne« zelo dobro obiskane, dostikrat jih kupci kar naravnost oblegajo, manufakturne trgovine v najbližji sosesčini, ki nudijo isto blago dostikrat še ceneje, so pa prazne. Priprost človek, zlasti kmet je pač mnenja, da bo dobil v taki »novi starinari« tudi novo blago ceneje, kakor v moderni opremljeni trgovini. Gotovo je to na našem tržišču nezdrav pojav, ki je pravi trgovini v znatno škodo. Drugod tega še ni opaziti, v Mariboru pa zavzema vedno večji obseg in bi bilo zaradi tega nujno potrebno, da se ti dve panogi strogo ločita.

Starinar naj prodaja le staro robo, novo

blago pa naj prepusti tekstilni, odnosno manufakturni trgovini, ki mu od svoje strani gotovo ne bo poskušala konkurirati v starinah.

Združenje trgovcev v Mariboru je naslovilo na kr. bansko upravo posebno spomenico, v kateri opozarja na kvarne posledice »novih starinarov« za druge trgovske panoge ter jo prosi, da izda odločbo načelnega značaja, ki bo enkrat za vselej izločila »nove starinarne« iz trgovske prakse.

Trepča Mines Limited v Londonu

Ker ima družba Trepča 15. t. m. občni zbor, so naši listi objavili zanimive in poučne podatke o delovanju te družbe, ki vseskozi potrjujejo vsa naša prejšnja izvajanja o tej družbi. Iz teh poročil posnemamo na kratko:

Družba Trepča je bila ustanovljena l. 1930. in pridobiva cink in svinec. Prvo leto je znašala proizvodnja 17.000 ton, a je nato stalno rasla in dosegla sedaj že 600.000 ton. Čisti dobiček je raste, po izvršenih odpisih (v angl. funtih) od l. 1930-1931 dalje: 110.000, 114.000, 221.000 funt., 161.600 in 1934-35 307.500 angl. funtov ali 75 milijonov Din in bo družba izplačala 20% dividendo. Glavnica družbe znaša 1.125.000 funtov, izkazani čisti dobiček v petih letih pa 914.000 funtov. Če pa upoštevamo še rezerve, ki si jih je družba ustvarila, potem je njena glavnica s čistim dobičkom in rezervami več ko plačana.

Dostaviti je treba le še, da plačuje družba v Jugoslaviji še manj davkov ko v Angliji.

Statistika konkurzov in prisilnih poravnjav

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja od 1. do 31. 10. 1935 naslednjo statistiko (številke v oklepajih se nanašajo na isto dobo preteklega leta):

Otvorjeni konkurzi: V Dravski banovini 2 (7), Savski — (5), Vrbaski — (—), Primorski 1 (—), Drinski — (2), Zetski 1 (1), Donavski — (—), Moravski — (—), Vardarski 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo — (2).

Razglašene prisilne poravnave izven konkurza: V Dravski banovini 6 (7), Savski 2(1), Vrbaski 3 (—), Primorski 1 (3), Drinski 2 (1), Zetski — (—), Donavski 2 (8), Moravski — (1), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (3).

Končana konkurzna postopanja: V Dravski banovini 2 (7), Savski 5 (7), Vrbaski — (2), Primorski 7 (5), Drinski 5 (3), Zetski 1 (1), Donavski 5 (13), Moravski 2 (1), Vardarski 4 (4), Beograd, Zemun, Pančevo — (3).

Potrjene prisilne poravnave: V Dravski banovini 7 (21), Savski 12 (3), Vrbaski 2 (3), Primorski 5 (2), Drinski — (—), Zetski — (—), Dunavski 1 (—), Moravski — (—), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (—).

Politične vesti

Albanski poslanik na našem dvoru je sprejel novinarje ter jim dal daljšo izjavo o raznih političnih in gospodarskih vprašanjih. Dejal je, da Albanija ne more izvajati sankcij proti Italiji, ker je preveč gospodarsko navezana na njo in ker je z njo vezana po zavezniški pogodbi. Pri kreditih, ki jih je dovolila italijanska vlada družbi »Sveac«, pa ni albanska vlada nič zainteresirana. Tudi ni res, da bi Albanija mobilizirala ali utrjevala obrežje na italijansko željo. Glede odnošajev Albanije z Jugoslavijo je dejal, da so zelo dobri in da je Jugoslavija v trgovini z Albanijo aktivna.

Novi grški kralj Jurij II. je v četrtek odpotoval iz Londona v Grčijo. Na poti se bo ustavil v Parizu in v Rimu.

Na seji čl. parlamenta je odgovoril zastopnik komunistov na poziv socialno demokratskega poslanca, da tudi komunisti glasujejo za proračun vojnega ministrstva naslednje: »Mi imamo interes na tem, da je češkoslovaška vojska tako opremljena, da more braniti državo.«

Baldwin in konservativci so dosegli pri volitvah sijajen uspeh. Po dosedaj znanih rezultatih dobi vladna koalicija 405 poslancev, opozicija pa 168. Popolnoma poražene so bile razne liberalne skupine in pa MacDonaldova stranka, dočim so laburisti znatno napredovali. MacDonald se bo najbrže umaknil iz političnega življenja, ker je, kakor je izjavil, čisto izčrpan.

Po zmagi konservativcev bo angleška vlada s še večjo doslednostjo izvajala politiko sankcij proti Italiji, ker so tudi laburisti odločno za to politiko. Ves angleški narod odobrava vladno zunanjo politiko v celoti ter tudi v tem primeru, če bi bilo treba uporabiti vojaške sankcije proti Italiji.

Anglija je sprejela italijansko protestno noto zelo hladno. Kar se tiče groženj z represalijami, pravijo londonski krogi, da je angleška vlada že preje računila z vsemi eventualnostmi. Angleška vlada skuša sedaj doseči kolektivni odgovor vseh vlad, ki izvajajo sankcije. Na vsak način pa bosta angleška in francoska vlada odgovorile na italijansko noto skupno.

Etiopski cesar je izjavil, da Etiopci nimajo nobenega razloga, da bi izpremenili svojo taktiko. Čas za veliko bitko še ni prišel. Prepričan je, da bodo sankcije zelo zmanjšale bojno razpoloženje Italije. Pa tudi brez ozira na vpliv sankcij so Etiopci pripravljeni boriti se do zadnjega za svojo svobodo.

Vesti z abesinskega bojišča si vedno bolj nasprotujejo. Dočim poročajo Italijani o uspehih svojih vojakov, poročajo Abesinci o ponovnih zmagah svojih četnikov nad oddelki italijanske vojske. Vendar pa se večina poročil evropskih dopisnikov nagiba na abesinski stran.

Iz Addis Abebe poročajo, da je prešel na etiopsko stran 400 mož močan oddelek domačinov iz italijanske Eritreje. Vsi vojaki so bili odlično oboroženi in so prinesli s seboj tudi 28 strojnic. Italijanske vesti pa pravijo, da je prešel na italijansko stran sultan iz pokrajine Ause s 5000 oboroženimi vojaki.

Na etiopskem bojišču je prišlo do prvih spopadov med Italijani in redno etiopsko vojsko, ki je sijajno oborožena in ima tudi tanke.

Potrjujejo se vesti o znatnih uspehih Etiopcev in velikih izgubah Italijanov zaradi posrečenega nočnega napada Etiopcev.

Avstrijski zunanji minister je izjavil, da bo Avstrija prepovedala izvoz orožja in municije tako v Italijo ko v Abesinijo. Avstrijski zunanji minister je mislil, da bo s tem popravil slab vtis, ki ga je napravila v Ženevi Avstrija z odklonitvijo udeležbe pri sankcijah, a se je zmotil, ker je sprejela Ženeva njegovo izjavo le kot ponesrečen izgovor. V Ženevi pa tudi pravijo, da je Avstrija sedaj nehote priznala svojo kršitev mirovne pogodbe, ker po tej Avstrija sploh ne sme imeti nobenih zalog orožja.

Velike protiangelske demonstracije so bile v Egiptu, ker je angleški zunanji minister Hoare izjavil, da še ni prišel čas, da bi se egiptska ustava v polni meri izvajala. Demonstracije so priredili pristaši nacionalistične egiptске stranke »Vafid«. Ker pa so demonstranti vzklicali, da se Anglija bori sicer za neodvisnost Etiopije, svobodo Egipta pa tlači, ni težko uginiti, kje so iniciatorji demonstracij. Pri demonstracijah je bilo mnogo policistov ranjenih in več demonstrantov.

Za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vso davčno močjo Dravska banovina

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBVARUJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE LJUBLJANA MARIBOR CELJE

SLOVENIA-TRANSPORT
LJUBLJANA - TELEFON 27-18

Mednarodni transporti

Prevoz transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih — Informacije brezplačno

Denarstvo

Skrbi zaradi franka

Ze nekaj tednov se v Franciji mnogo debatira o bodočnosti franka. Posledica te skrbi za frank se kaže v dvigu tečajev delnic, pa tudi v zmanjšanju vlog pri denarnih zavodih. Tako so se v juliju in avgustu znižale vloge pri bankah za eno milijardo frankov, pri hranilnicah pa so padle samo v drugi polovici oktobra za 50 milijonov. Tudi odtok zlata iz Francije je deloma povzročil razburjenost zaradi franka. V zadnjem času pa se je tečaj franka zopet nekoliko utrdil, in sicer zaradi izjave Herriota, da bo glasoval za vladne varčevalne predloge, ter izjave Lavala proti deflaciji. Znatno pa je pripomogla k utrditvi franka tudi intervencija britanskega izravnalnega fonda v korist franka.

Strah zaradi bodočnosti franka je predvsem psihološke prirode. Razburljivi francoski temperament močno reagira na vsako napetost v zunanji politiki. Poleg tega pa je bil še notranji politični položaj zelo priostren. A tudi štednja ni dala v državnem gospodarstvu onega uspeha, kakor se je pričakovalo. Primanjkljaj iz proračuna ni izginil ter bo treba v proračunu predvideno posojilo 6 in pol milijard najbrže podaljšati, zlasti še, ker ni padel deficit pošt in železnice, a tudi že dovoljeni vojaški krediti najbrže ne bodo zadostovali.

Kljub vsem tem neugodnim zunanjim okoliščinam pa treba poudariti, da je ostalo francosko narodno gospodarsko stanje v glavnem dobro. Proizvodnja ni nazadovala ter je brezposelnost v primeri z lanskim letom v nazadovanju. Znižanje plač državnim nameščencem je zadelo primeroma le majhen krog prebivalstva, ker so v vseh zasebnih podjetjih ostale plače nezmanjšane. Ker so se pa obenem vzdrževalni stroški zmanjšali, je kupna moč prebivalstva prej narasla kakor padla. Zato je pričakovati, da se bo razburjenje zaradi franka zelo poleglo, kakor hitro bo francoska javnost prepričana, da zaradi izpremembe vlade ne bo izpremenjena tudi finančna politika vlade. Vsak nov finančni eksperiment pa mora nujno omajati tudi položaj franka.

Odlog plačil je dovoljen:

Hranilnici in posojilnici v Zibiki, r. z. z n. z. za pet let, začeni s 16. oktobrom. Obrestna mera za stare vloge je določena na 2 odstotka.

Hranilnici in posojilnici v Škocjanu pri Mokronogu na 6 let, začeni s 16. oktobrom. Za stare vloge bo plačevala zadruga 2% obresti.

Hranilnici in posojilnici v Preski na pet let. Za stare obresti bo plačevala hranilnica 2% obresti.

*

Obrestna mera na hranilne vloge se bo v Franciji znižala s prvim januarjem 1936 na 2,75 odstotka.

Holandška Narodna banka je znižala obrestno mero od 4 na 3,5 odstotka.

Angleška vlada bo baje razpisala, če zmaga pri volitvah, ogromno posojilo 200 milijonov funtov. Posojilo bi uporabila za boljše opremo vojske in mornarice ter za zgraditev novih ladij in novih letal.

Velika Britanija je dovolila Kitajski posojilo v višini 10 milijonov funtov.

Industrijska banka se bo ustanovila na Holandskem, ki bo dajala novo ustanovljenim industrijskim podjetjem dolgoročne kredite.

Ze v 24 urah barva, plesira in kemično snani obleke, klobuke itd. Skrobli in svetlobila srajce, ovratnike in manšete. Pero, suši, monga in laka domače perle

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

osebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet Din 4.247.219'26.

Nalik prejšnjemu borznemu tednu je bil tudi na ponedeljkovem, zlasti pa na včerajšnjem borznem sestanku največji dnevni devizni promet, saj znašajo samo njuni skupni zaključki čez tri milijone ali več ko dve tretjini celotedskega deviznega prometa. Sicer pa se je dnevno gibal devizni promet takole:

- 11. nov. 1935 Din 794.832'19 New York-Trst
- 12. nov. 1935 Din 371.716'51 Trst
- 13. nov. 1935 Din 461.249'87 New York
- 14. nov. 1935 Din 357.226'14 Dunaj
- 15. nov. 1935 Din 2.262.194'55 New York-Curih

Napram prejšnjemu borznemu tednu je to pot nazadovale devizni promet za skoro 3 in pol milijona dinarjev in je bil v poedinih devizah perfektuiran tale skupni tedenski promet (v tisočih dinarjev):

- Amsterdam minuli teden (40), tekoči teden 112, Berlin (4) 2, Din. deviza (222) 97 avstr. priv. klir., Dunaj (537) 483 priv. kliring, Curih (1045) 698, London (3110) 863 inkl. priv. klir., Kopenhagen (26), Madrid (-) 9 priv. klir., New York (715) 1429, Pariz (1081) 117, Solun (61) 10 boni, Trst (707) 422 inkl. priv. kliring, Stockholm (69), Tokio (4) 5.

Največji padec prometa izkazuje London, in sicer za 2 in četrt milj. dinarjev ter

Pariz, medtem ko je porasel promet v devizi New York za nad 700.000 Din.

Narodna banka je še nadalje posredovala v Amsterdamu, Curihu in Parizu ter dala skupaj za Din 125.000 — intervencijskega blaga.

V privatnem kliringu so bili trgovani ves pretekli teden avstrijski šilingi na bazi Din 8'60—8'70, italijanske lire pa 11. t. m. na bazi Din 293'80—296'20, 13. t. m. dinarjev 288'79—291'19 in 14. t. m. na bazi Din 292'80—295'20. Tudi angleški funti so notirali v privatnem kliringu, in sicer 12. t. m. na bazi Din 244'20—245'8, dne 14. t. m. pa na bazi Din 244'90—246'50.

Devize	S primo Narodne banke		15. nov. 1935	
	Povpr.	Pon.	Povpr.	Pon.
Amsterdam	2974'22	2988'82	2974'94	2989'58
Berlin	1756'08	1769'95	1756'08	1769'95
Bruselj	789'90	744'96	739'54	744'60
Curih	1424'22	1431'29	1424'22	1431'29
London	215'19	217'25	215'01	217'07
Newyork	4343'94	4380'25	4345'72	4382'04
Pariz	288'50	289'94	288'50	289'94
Praga	181'05	182'16	180'94	182'04
Trst	355'08	358'11	354'32	357'40

V razdobju tega tedna so bile v deviznih tečajih dosežene tele razlike (vse v poenih): Amsterdam + 0'72, Bruselj — 0'36, London — 0'18, New York + 1'78, Praga + 0'89 in Trst — 0'71. Berlin, Pariz in Curih so včeraj notirali na bazi tečajev od 11. t. m.

Efektno tržišče

Tendenca neizpremenjena stalna.

Na tukajšnjem elektnem tržišču ni v tem tednu nobenih bistvenih izprememb ip tudi prometa ni bilo.

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja po znižani ceni Din 12.— za komad tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 23

Beležili so le državni vrednostni papirji, ki so na ponedeljkovem, oziroma včerajšnjem borznem sestanku dosegli te tečaje:

Dne 11. novembra 1935. 7% investicijsko posojilo Din 75—77, 8% Blairovo posojilo Din 76—78, 7% Blairovo pos. Din 68—69, 7% Seligm. pos. Din 75—77, 4% agrarne obveznice Din 43—46, 6% begluške obv. Din 58—62, 2 1/2% Voj. škoda Din 350—353.

Dne 15. nov. 1935. 7 1/2% investicijsko posojilo Din 80—82, 8% Blairovo posojilo Din 80—82, 7% Blairovo pos. Din 70—72, 7% Seligm. obv. Din 77—80, 4% agrarne obveznice Din 43—46, 6% begluške obv. Din 61—63, 2 1/2% Voj. škoda Din 358—362.

Izmed vseh državnih papirjev sta še najbolj okrepila svoje tečaje 8% Blair in Vojna škoda, dočim tokrat 7% stabilizacijsko posojilo ni beležilo. Tudi notice 5% srednjeročnih obveznic za financiranje javnih del so izostale.

Žitno tržišče

Promet je bil malenkosten, le v koruzi, kjer so bili zaključeni 3 vagoni. Cene mlavskih izdelkov in ovsu so tudi v tem tednu ostale brez izprememb, medtem ko se je koruza bačka izvora pocenila za 7 Din, banaške proveniencie za 4 Din, a baška in banaška pšenica za Din 4'50 pri 100 kg. Na bazi notic prejšnjega tedna pa sta beležila času primerno suha koruza in beli štajerski krompir.

Zito:

Koruza:	Din
popolnoma suha, s kvalitetno garancijo, fco. vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	101— 103—
popolnoma suha, s kvalitetno garancijo, fco. vagon banat. postaja, plačljivo proti duplikatu	99— 101—
času primerno suha, s kvalitetno garancijo fco. vagon nakladalna postaja	86— 87—

Pšenica: bačka 79/80, promptna dobava 158— 160—
banatska 78, promptna dobava 158— 160—

Oves: nov, zdrav, suh, rešetan, fco. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu 132'50—137'50

Mlevski izdelki

Moka: pšenična Og, banatska postaja, eksl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	260— 270—
pšenična Og, bačka postaja, eksl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	260— 270—
pšenična 2, bačka postaja, eksl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	240— 245—
pšenična 5, bačka postaja, eksl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	220— 235—

Otrobi: pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 110— 115—

Deželni pridelki:

Krompir: beli štajerski, franko vagon nakladalna postaja 60— 65—

Lesno tržišče

Tendenca še nadalje mlačna.

Zunanji politični odnosi so žal prisilili tudi našo državo, da se je odločila za izvajanje sankcij proti Italiji. Trgovski in industrijski krogi so si pri nas zelo zelo prizadevali, da bi se sankcije ne izvajale ali vsaj nekako omilile, ker tem krogom preti naravnost ogromna gmotna škoda, da ne rečemo propast. Kljub vsemu prizadevanju pa stopajo 18. t. m. sankcije tudi za nas v veljavo in se obenem prekine znana pogodba o klirinškem prometu. Kakšne protiukrepe bo podvzela proti nam Italija se zaenkrat še ne ve, vsekakor pa bo sleherni izvoz našega lesa povsem onemogočen. Znanе so sicer naredbe glede sankcij, neugodne pa so kompenzacije, ki jih bomo dobili v obetanih novih tržiščih. In tako bo skoro gotovo naše blago še naprej ležalo po skladiščih in čakalo na boljše čase.

Naš pravi domači izdelek

Poraja pa se že vprašanje, da li bo mogla naša lesna industrija in trgovina prenesti v teh slabih časih tako težke udarce in preizkušnje.

O priliki beograjske univerzitetne afere

Ker smo bili že večkrat primorani, da branimo interese ljubljanske univerze, naj bo na kratko zabeležena afeta, ki je nastala na beograjski univerzi in ki je priviedla že do javnega shoda intelektualcev in javnih delavcev. Zadeva je v kratkem naslednja:

Znana srbska kulturna delavka dr. K. Atanasijević je bila l. 1923. soglasno izvoljena za docenta na beograjski filozofski fakulteti. L. 1928. je bila nato soglasno izvoljena za izrednega profesorja, junija istega leta pa je bila potrđitev te izvolitve odložena, ker je prof. dr. Vasić nastopil proti njej z očitkom, da je zagrešila plagiat s tem, ker v nekem popularnem predavanju o Kleopatrin ni navedla virov, iz katerih je črpala svoje podatke. Izvoljena je sicer bila posebna komisija, ki naj dožene, če in v kateri meri je ta očitek upravičen, a minila so leta, a komisija ni povedala svojega mnenja. Očitek dr. Vasića je obvisel v zraku do danes. Sedaj po 12 letih dela na univerzi pa je doživela gđ. dr. Ksenija Atanasijević, da se je ponovno sklevalo o njeni docenturi in da je bila ta odklonjena. Kakor pravi spomenica intelektualcev, je bil s tem kršen zakon.

Za gđ. Atanasijević pa se niso zavzele le ženske organizacije, temveč, kakor je omenjeno, tudi intelektualci in javni delavci, in s tem je prišla vsa zadeva v javnost ter zavzela obseg, ki njenim iniciatorjem najbrže ne bo prijeten.

Tako je dejal na že omenjenem shodu g. Damjan Kovačević, da preživljamo moralno krizo, ko se pride do uspeha le z laskanjem in plazenjem pred močnimi. Prav tako je tudi v književnosti in zato je treba poudariti, da niso vsi književniki plazilci brez hrbtenice.

G. Pandurović pa je dejal, da je zavzemala gđ. Atanasijević na univerzi le skromno mesto, dočim so prihajali do izrednih in rednih profesor »obskurni in neznanici ljudje. Gđ. Atanasijević je obdolžil za plagiat profesor, ki ni znanostjo »ni »rod ni pomozibog«. To je znanstvenik, ki na neki sliki ni razlikoval angela od Angleza. Tako dobro zna nemški! Neki drug profesor se bavi samo s Freudovo psihoanalizo, ki je postala pod njegovim peresom čista pornografija.

Gđ. dr. Atanasijević pa je v svoji obrambi tudi rekla: »Javna tajnost je, s kakšnimi znanstvenimi kvalifikacijami se zavzemajo nekatera mesta izrednih in rednih profesorjev, pa tudi šefov stolic na filozofski fakulteti. Sicer pa, če bi se izvedla o vprašanju uporabljanja fujih ved stroga preiskava, bi se hitro prišlo do zelo interesantnih rezultatov.«

»Službeni list«

Kr. banske uprave Dravske banovine z dne 16. novembra objavlja: Uredbo o izrednem odpisu še ne plačanih davkov ob koncu l. 1932. — Razveljavljenje odločbe o ustanovitvi šole za telesno vzgojo — Izpremembe in dopolnitve v pravilniku za izvrševanje določb iz oddelka »B. Pogodbe in nabave« zakona o državnem računovodstvu — Odločbo k pravilniku o določanju in vračanju varščin — Plačevanje obveznosti proti Madjarski — Zvišanje postavk za blago iz tar. št. 33. toč. 3 uvozne tarife — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge razglase in objave.

Predbožična sezona

Hitro se bliža čas, od katerega vsak trgovec mnogo upa in mnogo pričakuje. Da pa se bodo ti upi tudi izpolnili, se je treba pravočasno dobro pripraviti.

Ze sedaj se moramo potruditi, da povečamo voljo za nakup v širokih vrstah prebivalstva v času od Miklavža do svetega večera in da pri tem opomnimo kupce na svojo trgovino. Trgovec, ki hoče dobro postreči svojim odjemalcem v teh dveh mesecih, to je v novembru in decembru, mora predvsem gledati na to, da je dobro in pravilno založen s potrebnim blagom, da ne bo v zadnjem hipu presenečen od neprijetnih okolnosti, ki bi mogle škodljivo vplivati na njegovo trgovino. Zato gleda vsak trgovec predvsem na to, da je za Miklavža in za Božič pravilno založen. Vsak trgovec pa tudi iz lastne izkušnje ve, da je premalo blaga na zalogi prav tako škodljivo, kakor če ima preveč blaga.

Večini trgovin zato priporočamo, da skrbno pregledajo blago, ki ga imajo v zalogi. Ugotoviti morajo, kako velika je bila zaloga lani in koliko blaga jim je ostalo po lanskim božični sezoni. Ta skrbno izdelani pregled jim bo zanesljiv vodnik za nakup in izbero blaga za letošnje božično sezono.

Občinstvo zahteva v predbožični sezoni mnogo bolj bogato izbero blaga, kakor pa mu jo nudi trgovec med letom. Preveč omejeni nakupi bi torej mogli škodovati slovesu trgovine. Seveda pa se je treba tudi zavedati nevarnosti, ki jih krije prevelik nakup. Zato se ne bi smel noben trgovec ustrašiti truda, da si z natančno preiskavo lanskim nakupov in lanske prodaje ustvari pregledne smernice za svoj letošnji nakup.

V predbožični sezoni mora trgovec gledati tudi na to, da si pridobi novih odjemalcev. V predbožičnih tednih misli skoraj vsak človek na nakup tega ali onega predmeta. Vsi ti ljudje premišlujejo že mnogo tednov pred božičem, kaj bi nakupili za božič. Ze sedaj delajo načrte, kako bi presenetili s posrečenim darilom svoje drage. Sprašujejo se medsebojno, kaj bi bilo najbolj pametno kupiti. Ne mislijo pa le o tem, kaj naj bi kupili, temveč tudi o tem, kje naj kupijo. In pravi trgovec na vse to pazi in se trudi, da postane njihov zaupnik, ki jim bo najbolj svetoval, kako morejo tudi za manjši znesek kupiti primerno darilo. In trgovec, ki bo znal svojim odjemalcem prav svetovati, ta si jih tudi za vedno obdrži. Prav tako pa si na ta način pridobi tudi nove stalne odjemalce.

Treba pa je biti za predbožično sezono kmalu pripravljen, ker je znano, da kupujejo premožnejši sloji zelo zgodaj. Mnogi kupujejo za božič že v prvih dneh decembra, da se ognejo poznejšemu vrvenju v trgovinah. Vedo pa tudi, da je v začetku sezone izbira pri trgovcih največja, ker je za božič pripravljena zaloga še nedotaknjena.

V predbožičnih dneh so vsi ljudje mnogo bolj dostopni za vsako misel, ki jim olajša odločitev za nakup. Pozorno pregledujejo razne prospekte v nadi, da prav tu najdejo za sebe najprimernejše darilo. Samo na lahko mora trgovec potrkati na te skrite želje ljudi in že so pripravljene za nakup pri njem. Samo malo bolj prijazen in uslužen je treba biti ko navadno in že se bo poznal uspeh.

V današnjih časih krize hoče vsak na-

kupiti čim bolj praktične stvari. Kljub temu pa vsakdo želi, da imajo tudi najbolj praktična darila na sebi nekaj prazničnega, nekaj posebnega. Zato vsak kupi raje predmet, ki je okusno in lepo zavito, da vsaj ovoj, če že ne predmet sam, govori o božičnem razpoloženju. No ta ne sme noben trgovec nikdar pozabiti.

In potem je treba misliti tudi na to, da se tudi na zunaj pripravi vsa trgovina za božično sezono. Izložbe morajo biti prirejene za božične praznike, vsi predmeti razsvetljeni v izložbah tako, da je pogled na predmete vabi k nakupu. A treba je misliti tudi na to, da bo tudi reklama primerna za božično sezono. Šablonski inserati v predbožični sezoni nimajo pravega uspeha. Ze inserat mora pomeniti za kupca olajšanje izbire darila.

Končno je treba opozoriti še na neko nujnost, ki je posledica današnje splošne stiske. Treba je vedno povedati tudi ceno predmeta, da se kupec ne bo bal, da mu v trgovini zmanjka denarja. Ne v izložbi nizke cene, v trgovini pa višje, temveč cene v izložbi naj bodo iste ko v trgovini. Če bo kupec kupil celo ceneje, kakor je izračunal, potem bo za vedno ostal zvest odjemalec trgovca.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljena sta konkurza o premoženjih trgovke Marije Tomažičeve v Mariboru, ker je bila sklenjena prisilna poravnava ter trgovca Karola Žnidaršiča v Obločici na Rakeku, ker ni kritja za stroške postopanja.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju nedel. Marjana, Davorina in Ljubice Bručan, trgovcev na Slov. Javorniku, zastopanih po varuhu trgovcu Jožetu Rozmanu v Ljubljani. Poravnalni sodnik dr. Bregar, poravnalni upravnik odvetnik dr. Stanovnik. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Kranjski gori dne 5. decembra ob 11. Rok za oglasitev do 29. novembra.

Končno je poravnalno postopanje Marije Hvalec, imetnice Amerikanskega bazarja v Mariboru.

Nadalje je končano poravnalno postopanje Zvezne knjigarne v Ljubljani.

Doma in po svetu

Narodna skupščina je v četrtek nadaljevala z volitvijo raznih skupščinskih odborov za proučevanje predloženih zakonskih načrtov. Zanimanje za delo skupščine pa je že padlo in je mesto 310 poslancev glasovalo le še 280.

Trgovinski minister je odobril ustanovitev delniške družbe za predelavo rastlinskih vlaken in tekstilno trgovino v Beogradu. Ustanovna glavnicca nove družbe znaša 6 milijonov Din.

Za predsednika poslanskega kluba JRZ je bil izvoljen poslanec Dragiša Cvetković. »Kaštel«, tvornica kemično farmacevtskih izdelkov v Zagrebu je povišala svojo delniško glavnicco od 1 na 3 milijone.

Novosadska tvornica vijakov in železnega blaga je povišala svojo delniško glavnicco od 2 na 8 milijonov Din. Dividende pa tudi letos ne bo izplačala nobene. Tvornica izvršuje skoraj izključno samo državna naročila.

Slovenski tenorist Rijavec je podpisal pogodbo za enkratno gostovanje na moskovskem gledališču. Dobil bo 1000 dolarjev honorarja od nastopa in povrnjene vse potne stroške.

V italijanskih parnikih, ki so prišli iz Afrike v naša pristanišča, so opazili velike roje nevarnih afriških muh.

Na novosadskem trgu je silno padla cena puranov ter se plačujejo od 8 do 15 kg žive teže težki purani po 24 do 55 Din, dočim je povprečna cena po 350 Din za kg. Kljub tem silno nizkim cenam pa je le malo kupcev.

Poglavarstvo mesta Beograda je te dni izdalo neki stranki potrdilo, da je doma iz Krakova v banovini Poljski. Pa ima »Ošišani jež« nekaj novega gradiva.

Bivši francoski poslanik v Beogradu Naggar je imenovan za veleposlanika pri predsedniku kitajske republike.

Marsejski atentatorji so bili pod močno stražo prevedeni iz marsejskih zaporov v zapore sodišča v Aix en Provence.

Češkoslovaški finančni minister Trapl je na seji poslanske zbornice predložil proračun za prihodnje leto, ki je za 49 milijonov Kč višji od lanskega. Predloženi proračun izkazuje za poldrugi milijon prebitka. Za investicije so določene tri milijarde, za brezposelne pa 650 milijonov Kč.

Češkoslovaška vlada je sklenila, da odpravi konzulate v Krakovu in Poznanju.

Umrli je Carlo Feltrinelli, znani lesni trgovec, ki je veljal kot eden najbogatejših Italijanov, čegar premoženje so cenili na eno milijardo lir.

V Bukarešti je povzročila velikansko senzacijsko aretacija generala v p. Radulesca in dr. Clusa, ki sta oba pristaša stranke generala Averesca.

Tangerski statut je bil na prizadevanje francoske diplomacije podaljšan za 12 let.

Velika anarhistična zarota je bila odkrita v Osaki. Zarotniki so hoteli umoriti celo vrsto japonskih višjih oficirjev in politikov.

Židje ne smejo v Nemčiji več uporabljati naslova »profesor«, pa čeprav bi si ga pravilno pridobili.

Za predsednika Donavske paroplovne družbe je bil imenovan bivši avstrijski minister major Fey. Njegovo imenovanje se v avstrijski javnosti precej neprijazno komentira.

Z revolverskim strelom je ubila na zborovanju v Tientsinu neka ženska maršala Canšunkana, ravno ko je govoril. Atentatorka je izjavila, da ga je ubila, ker je dal obglaviti njenega očeta.

Krvavi nemiri v Egiptu se nadaljujejo. Po časopisnih vesteh je bilo dosedaj pri nemirih ranjenih okoli 150 oseb, od katerih so 3 podlegle ranam. Med ranjenci je polovica policijskih stražnikov.

Ameriška paroplovna družba United States Line namerava zgraditi 98.000 ton velik parnik, ki bi bil daleko največji parnik na svetu.

V zadnjih 10 letih so zahtevale avtomobilske nesreče v Združenih državah Sev. Amerike četrto milijona smrtnih žrtev.

Tržna poročila

Mariborski trg

Na sejem z dne 12. 11. je bilo prignanih 16 konj, 12 bikov, 150 volov, 560 krav in 10 telet. Povprečne cene so bile te (za kg žive teže): Debeli voli od Din 2:75 do 3:25, poldebeli voli 2—2:50, plemenski voli 2—2:50, biki za klanje 2:25—2:50, klavne kra-

ve debele 2:25—3, plemenske krave 1:25—1:50, krave za klobasarje 0:90—1:25, molzne krave 2:25—2:50, breje krave 2:25—2:50, mlada živina 2:25—3, teleta 3—4:50. — Mesne cene (za 1 kg): Volovsko meso I. vrste Din 8—10, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 8—10, II. vrste 4—6, sveže svinjsko meso 8—12.

BLASNIKOVA »VELIKA PRATIKA« ZA LETO 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. BLASNIKA NALSLED, LJUBLJANA, BREG 10 IN V VSEH VEČJIH TRGOVINAH. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike »Poklon Modrih«.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 17. nov. 7.30: Preskrba mest z dobrim mlekom (Pavlica Franjo). — 8.00: Napoved časa, poročila. — 8.15: Telovadba (g. Ciril Soukal). — 8.45: Vesele narodne popevke (igrata na citre in kitaro gg. Ahačiča iz Tržiča). — 9.45: Versko predavanje (g. p. dr. Roman Tominec). — 10.00: Odlomki Schubertove maše v G-duru (plošče). — 10.15: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Cirila in Metoda. — 11.00: Radijski orkester. — 11.40: Otroška ura. — 12.15: Napoved časa, objava sporeda. — 12.30: Radijski orkester. — 15.00: Plošče. — 15.30: Gospodinjska ura: Gospodinja kot gostiteljica (gospa Albina Travnova). — 15.50: Uvod v prenos. — 16.00: Prenos iz Laškega: Priridev Sokolskega društva. I. Gobec: »Tremerski dukat«, spevoigra. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Napoved časa, poročila. — 20.15: Vesel večer. Sodelujejo: Radijski orkester, jazz, gosp. Mirko Premelč in člani radijske dramske družine. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila. — 22.15: Radijski jazz.

Ponedeljek, dne 18. nov. 12.00: Plošče. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Plošče. — 14.00: Vremenska poročila, borzni tečajji. — 18.00: O boleznih srca, ožilja in krvi (dr. Bogomir Magajna). — 18.20: Koroške narodne (plošče). — 18.30: Tri obredja iz Zile (g. Vilko Ukmar). — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: 30letnica Zvezke društva »Ljubljanski Zvon« (g. Zorko Prelovec) iz Ljubljane. — 20.00: Prenos iz stolnice: Cerkevni koncert. Sodelujejo: gosp. Arnič Blaž (orgle), gdč. Vida Rudolfova (mezzo sopran) in kvartet na pihala. — 21.15: Prenos II. dela opere iz Beograda. V odmoru: Napoved časa, vremenska napoved, poročila.

Torek, dne 19. nov. 11.00: Solska ura: Sueški prekop (g. dr. Valter Bohinec). — 12.00: Plošče. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Čas, objava sporeda. — 13.15: Radijski jazz. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji. — 18.00: Radijski orkester. — 18.40: Vzgojni pomen naroda (g. dr. Stanko Gogala). — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Operne arije s spremljevanjem radijskega orkestra (poje gdč. Dragica Sokova). — 21.00: Radijski orkester. — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 22.15: Angleške plošče.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

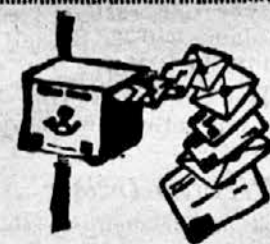
reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrance, journalne, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.

Trgovci, naročajte blago pri tvrdkah, ki oglašajo v Trgovskem listu!

'KVERTA'

D. Z. O. Z. LJUBLJANA

Tyriška cesta št. 67

TVORNICA KVERT IN KONFERCIJA PAPIRJA

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani

špecijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna prožarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom

Telefon št. 26-66 Coniki na razpoložljivi